

SMIKRIN: Strašne stvari govoriš!
ONEZIM: Ma nikad niste imali više sreće!
SMIKRIN: Ako je istina to što govoriš, da je dijete (...)

OSTALI FRAGMENTI

Fr. 9

Ništa ti se strašno nije dogodilo ako se sam tako ne ponašaš.

Fr. 10

Za slobodna je čovjeka mnogo sramotnije biti ismijan, a tugovati je ljudski.

Do kraja komedije očito nije preostalo mnogo. Vjerojatno se pojavljuje Harizije i poziva tasta da se pridruži slavlju koje se sprema.

Prevela: Marina Bricko

*** BIBLIO GRAFIJA

BIBLIOGRAFIJA ANTIKE

Uvodne napomene

Već standardnoj bibliografiji koja se ovdje pojavljuje nemam dodati gotovo ništa novo. Izvori su opet bili svesci Bibliografije Jugoslavije (BJ) za 1983. i 1984. Na žalost, moram ponoviti da je zaostajanje u primarnom bibliografitranju postalo već vrlo ozbiljno i to znatno otežava ovaj rad. Stoga on obuhvaća i jedinice iz 1982. godine koje bilo iz kojeg razloga nisu bile uvrštene u prethodne bibliografije. Osim ovog izbora koristio sam ljubaznost kolega iz Arheološkog muzeja u Zagrebu koji su mi u svojoj knjižnici omogućili izvanredne mogućnosti rada, a isto tako i razumijevanje zagrebačkih knjižara.

Pri citiranju prethodnih bibliografija ostao samo dosljedan već uvedenoj praksi:

bibliografija 1 – u L&G 10,

bibliografija 2 – u L&G 11,

bibliografija 3 – u L&G 12,

bibliografija 7 – u L &G 16,

bibliografija 10 A, B – u L&G 19,

bibliografija 12 A, B – u L&G 21.

A. BIBLIOGRAFIJA PRIJEVODA KLASIČNE GRČKE I RIMSKE KNJIŽEVNOSTI U KNJIGAMA I ZBIRNIM IZDANJIMA U GODINI 1983.

1982

- 1) *** *Od antičke književnosti do prosvjetiteljstva*. II dio. Hrestomatija. Izbor Tvrtko Kulenović. — Sarajevo, Veselin Masleša, 1982, 262 str. — Biblioteka Ars. Lektira.

★ Navedeno prema BJ. Kako do knjige nisam mogao doći, a BJ ne navodi autore koji su u knjizi prevedeni, ova bilješka ostaje nepotpuna.

- 2) *** *Tekstovi iz rimskog prava*. Praktikum za vežbe. Izabrali i preveli dr Jelena Danilović i dr Obrad Stanojević. — Beograd, Službeni list SFRJ, 1982, 275 str.

★ Četvrto izdanje ovog naslova, ovaj put izmijenjeno i dopunjeno. Prvo se izdanje pojavilo 1970, drugo 1973. (usp. *bibliografija 3*, bilj. 242 i 280), a treće 1976. (usp. *bibliografija 7*, bilj. 1).

96

- 3) ESHIL. *Peržani. Vkljenjeni Prometej*. Naslov originala: *Αισχύλος Πέρσαι. Προμηθεύς δησιότης*. Prevedel, spremno besedo in opombe napisal Kajetan Gantar. — Ljubljana, Mladinska knjiga, 1982, 177 str. — Knjižnica Kondor, sv. 203. Urednik Aleš Berger.

★ Navedeno prema BJ.

- 4) EURIPID. *Andromaka dhe vepra të tjera*. Naslov originala: *Εὐριπίδης Ἀνδρομάχη*. Përkthen nga origjinali Sotir Papakristo. — Priština, Rilindja, 1982, 291 str. — Biblioteka „Drama“, Redaktor Anton Pashku.

★ Navedeno prema BJ.

- 5) GAJ. *Institucije*. Naslov originala: *Gaius: Institutionum commentarii*. Preveo Obrad Stanojević. — Beograd, Nolit, 1982, 332 str. — Biblioteka Nomos. Urednici Danilo N. Basta, Obrad Stanojević, Simon Simonović.

★ Knjiga sadržava dvojezično izdanje Gajevih *Institucija*, jednog od najznačajnijih izvora rimskog prava. Tekstu originala i prijevoda prethodi kraći uvodni tekst Gaj i njegove Institucije, a na kraju se knjige nalaze Registar pojmova i Registar imena. Sve je dodatke napisao Obrad Stanojević.

- 6) PLATON. *Zakoni*. Naslov originala: *Πλάτων Νόμοι*. Prevedel Jože Košar. — Maribor, Obzorje, 1982, 514 str. — Iz antičnega sveta, knj. 23.

★ Navedeno prema BJ. Uz prijevod Platonova djela nalaze se i opsežne Opombe (str. 453–514), a kao uvod donijet je tekst O Platonu in njegovem delu.

- 7) PLUTARH. *Življenje velikih Grkov*. Naslov originala: *Πλούταρχος Βίοι παράλληλοι*. Prevedel Anton Sovrè. Uvod in opombe napisal Anton Sovrè. — Ljubljana, Državna založba Slovenije, 1982, 459 str.

★ Drugo izdanje istog naslova koje je prvi put objavljeno 1959. godine (usp. *bibliografija 1*, bilj. 100). U ovoj su knjizi donijeti prijevodi životopisa Temistokla, Kimona, Perikla, Alkibijada, Pelopide, Fokijana, Pira, Agida i Kleomena. Navedeno prema BJ.

- 8) HOMER. *Iliada*. Naslov originala: *Ὅμηρος Ἰλιάς*. Poslevenil in uvod napisal Anton Sovrè. — Ljubljana, Državna založba Slovenije, 1982, 497 str. — Svetovni klasiki. Uredil Kajetan Kovič.

★ Treće izdanje ovog naslova. Prvo je izdanje objavljeno 1950. (usp. *bibliografija 1*, bilj. 12), a drugo 1965. (usp. *bibliografija 2*, bilj. 185). Likovnu je opremu izradio Vili Vrhovec.

- 9) HOMER. *Ilijada*. Naslov originala: *Ὅμηρος Ἰλιάς*. Prepev, predgovor, uvod i objasnjenja Mihail D. Petruševski. — Skopje, Makedonska knjiga, 1982, 453, str.

★ Ovo je prvi prijevod cjelokupne Homerove *Ilijade* na makedonski, što je bio i neposredan povod da prof. Petruševski, dugogodišnji znanstveni radnik i prevodilac, dobije AVNOJ-evu nagradu. Knjiga započinje kraći Predgovor s obavještenjima o metodologiji prevođenja Homera na makedonski jezik, dok je uvod, naslovljen *Za Homerata i negovata poezija*, sažet, jasan i informativan pregled činjenica koje su istražene u vezi s Homerom i njegovim epovima. Na kraju je knjige prevodilac dodao opsežan Indeks i objasnjenja s tumačenjima glavnih mitskih likova te realija. Na samom kraju dodan je i pregled literature. Knjigu je opremio Kosta Bojadžievski.

- 10) HOMER. *Odiseja*. Naslov originala: *Ὅμηρος Ὀδύσσεια*. Poslovenil in uvod napisal Anton Sovrè. — Ljubljana, Državna založba Slovenije, 1982, 393 str. — Svetovni klasiki. Uredil Kajetan Kovič.

97

★ Treće izdanje istog naslova. Prvo je objavljeno 1951. (usp. *bibliografija 1*, bilj. 22), drugo 1966. (usp. *bibliografija 2*, bilj. 194). Likovnu je opremu izradio Vili Vrhovec.

1983

- 11) ★★★ *Filozofija od Aristotela do renesanse*. – Zagreb, Nakladni zavod Matice hrvatske, 1983, 244 str. – Filozofska hrestomatija, knj. 2, Urednik Vladimir Filipović.

★ Četvrto, reprintirano izdanje ovog naslova. Prvo je izdanje objavljeno 1957. (usp. *bibliografija 1*, bilj. 70), drugo 1979. (usp. *bibliografija 7*, bilj. 20), a treće 1982. (usp. *bibliografija 12*, str. 4). Knjiga obuhvaća fragmente iz djela Seneke, Diogena Laertija (o Epikuru), Lukrecija, Seksta Empirika, Plotina i Boetija. Tekstove je preveo Veljko Gortan.

- 12) ★★★ *Grčka filozofija od prvih početaka do Aristotela i odabrani tekstovi filozofa*. – Zagreb, Nakladni zavod Matice hrvatske, 1983, 242 str. – Filozofska hrestomatija, knj. 1. Urednik Vladimir Filipović.

★ Četvrto izdanje ovog naslova. Za ostala izdanja usp. prethodnu bilješku. Knjiga sadržava fragmente iz djela Homera, Hesioda, Talesa, Pitagore, Alkmeona, Filolaja, Heraklita, Parmenida, Empedokla, Anaksagore, Leukipa, Demokrita, Protagore, Prodiika, Trasimaha, Antifonta, Platona i Aristotela. Prevodioci su: Tomo Maretić, Albert Bazala, Vladimir Vratović, Milan Stahuljak, Niko Majnarić, Milivoj Sironić, Veljko Gortan i Branimir Gabričević.

- 13) ★★★ *Istorija starih Grka do smrti Aleksandra Makedonskog u odabranim izvorima*. Odabrao i preveo Miloš N. Đurić. – Beograd, Univerzitet – Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1983, 255 str. – Udžbenici Univerziteta u Beogradu.

★ Četvrto, nepromijenjeno izdanje ovog naslova. Prvo je izdanje objavljeno 1955. (usp. *bibliografija 1*, bilj. 47), drugo 1961. (usp. *bibliografija 2*, bilj. 120), a treće 1972. (usp. *bibliografija 3*, bilj. 265). U knjizi su prevedeni odlomci iz Plutarha, Herodota, Tukidida, Aristotela, Pauzanije, Arijana, Eshila, Ksenofonta, Platona, Lisije i Demostena.

- 14) ★★★ *Predsokratovci*. Fragmenti. I svezak. [Sabrao] Hermann Diels. – Zagreb, Naprijed, 1983, XXXVI 448 str. – Filozofska biblioteka. Urednici biblioteke Branko Bošnjak, Milan Kangrga, Gajo Petrović, Predrag Vranicki.

Sadržaj. – A. Počeci. I Kozmološko pjesništvo ranog doba. 1. Orfej, str. 5. – 2. Muzej, str. 19. – 3. Epimenid, str. 26. – II Astrološka poezija šestog stoljeća. 4. Heziod, str. 37. – 5. Fokos, str. 39. – 6. Kleostrat, str. 39. – III Rana kozmološka i gnomska proza. 7. Ferekid s otoka Sira, str. 41. – 8. Teagen, str. 48. – 9. Akuzilaj, str. 49. – 10. Sedam mudraca, str. 56. [preveo Jure Kaštelan]. – B. Fragmenti filozofa šestog i petog stoljeća (i neposrednih sljedbenika). 11. Tales, str. 61. – 12. Anaksimandar, str. 76. – 13. Anaksimenes, str. 96. [preveo Damir Salopek] – 14. Pitagora, str. 92. – 15. Kerkop, str. 105. – 16. Petrun, str. 105. – 17. Brv(n)tin, str. 105. – 18. Hipas, str. 107. – 19. Kalifont i Demoked, str. 112. – 20. Parm(en)isk, str. 114. [preveo Antun Slavko Kalenić]. – 21. Ksenofan [preveo Jure Kaštelan], str. 115. – 22. Heraklit [preveo Milivoj Sironić], str. 137. – 23. Epiharmo, str. 169. – 24. Alkmeon, str. 185. – 25. Iko, str. 191. – 26. Paron, str. 191. – 27. Amnija, str. 129. [preveo Darko Novaković]. – 28. Parmenid [preveo Dubravko Škiljan], str. 193. – 29. Zenon, str. 217. – 30. Melis, str. 229 [preveo Darko Novaković]. – 31. Empedoklo [preveo Ratimir Mardešić], str. 245. – 32. Menestor, str. 324. – 33. Ksut, str. 326. – 34 – Boida, str. 326. – 35. Trazijalk, str. 327. – 36. Ion Hijanin, str. 327. – 37. Damon, str. 331. – 38. Hipon, str. 334. – 39. Faleja i Hipodam, str. 339. – 40. Poliklet, str. 341. – 41. Enopid, str. 343. – 42. Hipokrat sa Hija, Eshil, str. 345. – 43. Teodor, str. 365. – 44. Filolaj, str. 349. – 45. Eurit, str. 365. – 46. Arhip. Lizid. Opsim, str. 366. – 47. Arhita, str. 367. – 48. Okel, str. 384. – 49. Timej, str. 386. – 50. Hiketa, str. 386. – 51. Ekfant, str. 387. – 52. Ksenofil, str. 388. – 53. Dioklo. Ehekrat. Polimnast. Fanton. Arion, str. 388. – 54. Pror. Amikla. Klinija, str. 389. – 55. Damon i Fintija, str. 390. – 56. Simo. Mionid. Eufanov, str. 390. – 57. Likon (Liko) str. 391. [preveo Stjepan Hосу]. – 58. Pitagorovska škola [preveo Antun Slavko Kalenić], str. 392.

★ Zbirka fragmenata predsokratovskih filozofa Hermanna Dielsa predstavlja jedno od onih djela koja čine epohu. Ovo je djelo vrhunac njemačke filologije, a predstavlja ujedno i temeljni kamen proučavanju filozofije starih Grka. Ovaj je prijevod izrađen prema 6. izdanju Dielsovih *Die Fragmente der Vorsokratiker* koje je priredio Walther Kranz. Uvodnu studiju ovom izdanju, Ideja predsokratovske filozofije, napisao je Branko Bošnjak, a potom slijedi pregled dosadašnjih izdanja i odlomci predgovora njemačkim izdanjima.

- 15) ★★★ *Predsokratovci*. Fragmenti. II svezak. [Sabrao] Hermann Diels. – Zagreb, Naprijed, 1983, 418 str. – Filozofska biblioteka. Urednici biblioteke Branko Bošnjak, Milan Kangrga, Gajo Petrović, Predrag Vranicki.

Sadržaj: – 59. Anaksagora [preveo Stjepan Hосу], str. 5. – 60. Arhelaj, str. 46. – 61. Metrodor Lampsačanin, str. 51. – 62. Klidem, str. 52. –

63. Idej, str. 53. — 64. Diogen Apolonjanin, str. 55. — 65. Kratil, str. 69. — 66. Antisten Heraklitovac, str. 71. [preveo Damir Salopek]. — 67. Leukip [preveo Veljko Gortan], str. 71. — 68. Demokrit [preveli Veljko Gortan (do fragmenta B 116) i Darko Novaković], str. 83. — 69. Nesa, str. 204. — 70. Metrodora s Hija, str. 205. — 71. Diogen iz Smirne, str. 210. — 72. Anaksarh, str. 210. — 73. Hekatej iz Abdere, str. 216. — 74. Apolodor, str. 223. — 75. Nauzifan, str. 224. — 76. Diotim, str. 229. — 77. Dion iz Abdere, str. 229. — 78. Bolos, str. 230. [preveo Darko Novaković]. — C. Starija sofistika. 79. Ime i pojam, str. 231. — 80. Protagora, str. 232. — 81. Ksenijad, str. 251. [preveo Darko Novaković]. — 82. Gorgija, [preveo Zdeslav Dukat], str. 251. — 83. Likofron, str. 288. — 84. Prodik, str. 290. — 85. Trazimah, str. 300. — 86. Hipija, str. 305. [preveo Damir Salopek]. — 87. Antifont sofist [preveo Darko Novaković], str. 313. — 88. Kritija, str. 336. — 89. Anonim Jamblihov, str. 359. — 90. Dvostruke tvrđnje (Raspravljanja), str. 364. [preveo Damir Salopek].

★ Drugi dio Dielsovih *Predsokratovaca* sadržava i redaktorske dodatke u kojima se nalazi objašnjenje kratica, Usporedne oznake tekstova, Tumač kratica imena i naslova djela, Kronološki pregled grčkih filozofa (prema Apolodoru), Bilješka o H. Dielsu s bibliografijom i pogovorna riječ redaktora. Knjizi je priložena i jedna karta istočnog Sredozemlja s ucrtanim rasporedom grčkih plemena i njihovih kolonija i važnijim gradovima grčkog svijeta.

- 16) ★★★ *Zlatna knjiga svjetske ljubavne poezije*. Sastavio Nikola Miličević. — Zagreb, Nakladni zavod Matice hrvatske, 1983, 627 str. — Zlatna knjiga.

★ Peto izdanje ove antologije. Prvo je izdanje objavljeno 1968. (usp. *bibliografija 2*, bilj. 213), drugo 1970, treće 1973. i četvrto 1976. (usp. *bibliografija 3*, bilj. 239, 281 i 312). U antologiji su zastupljeni svojim pjesmama Arhiloh, Sapfo, Anakreont, Anakreontika, Ibik, Praksila, Nono, Nosida, Meleagar, Rufin, Katul, Horacije, Tibul, Sulpicija, Propercije, Ovidije, Marcijal, Petronije, Anonimni pjesnik, Konzul Makedonije i Pavao Silencijarij. Pjesme su preveli Ton Smerdel, Nikola Miličević, Nikole Šop i Hugo Badalić.

- 17) ARISTOTEL. *O pjesničkom umijeću*. Naslov originala: Ἀριστοτέλης Περὶ ποιητικῆς. Prijevod i objašnjenja Zdeslav Dukat. — Zagreb, August Cesarec, 1983, 490 str.

★ Dukatov prijevod Aristotelove *Poetike* popraćen je kraćim Uvodom i pregledom literature te upravo golemim brojem objašnjenja. Ona obuhvaćaju preko 80% opsega knjiga.

- 18) CICERON. *Za Arhiju*. Naslov originala: Marcus Tullius Cicero: Pro Archia poeta. Priredio i preveo Dubravko Škiljan. — Zagreb, SN Liber, [1983], 88 str. — Biblioteka Latina et Graeca/Libellus, knj. I. Uređuju Darko Novaković, Damir Salopek, Zlatko Šešelj, Dubravko Škiljan.

★ Prva knjižica zbirke Libellus (zbirke malog formata 7,5x9,5 cm) obuhvaća originalni tekst i prijevod Ciceronova govora za pjesnike Arhiju. Knjižica je otisnuta u 250 signiranih primjeraka, a bile su poklonjene stalnim suradnicima i pretplatnicima časopisa *Latina et Graeca* u čast desetgodišnjice izlazenja časopisa.

- 19) HOMER. *Ilijada*. Naslov originala: Ὅμηρος Ἰλιάς. Izbor, predgovor i priređivanje Miron Flašar. Prevod Miloš N. Đurić. — Beograd, Prosveta-Nolit-Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1983, 252 str. — Lektira za 1 godinu zajedničkih osnova srednjeg usmerenog obrazovanja, knj. 12.

★ Treće izdanje ovog izbora Đurićeva prijevoda Homerove *Ilijade*. Prethodno je izdanje objavljeno 1981. godine (usp. *bibliografija 10A*, bilj. 11), a prvo 1979. (usp. *bibliografija 7*, bilj. 28).

- 20) PLATON. *Država*. Naslov originala: Πλάτων Πολιτεία. Preveli Albin Vilhar i Branko Pavlović. — Beograd, Beogradski izdavačko-grafički zavod, 1983, XXIX+415 str. — Velika filozofska biblioteka. Urednik Dimitrije Tasić.

★ Treće izdanje ovog naslova. Prvo je izdanje u BIGZ-u objavljeno 1976. (usp. *bibliografija 3*, bilj. 316), a drugo nisam uspio identificirati. Prethodno je Vilharov prijevod (bez naknadnih intervencija Branka Pavlovića) u beogradskoj Kulturi tiskan triput: 1957, 1966. i 1969. g. (usp. *bibliografija 1*, bilj. 76 i *bibliografija 2*, bilj. 196 i 236).

- 21) PLATON. *Gozba*. Naslov originala: Πλάτων Συμπόσιον. Prijevod i napomena Miloš N. Đurić. — Beograd, Beogradski izdavačko-grafički zavod, 1983, 123 str. — Filozofija, sv. 1.

★ Džepno izdanje Đurićeva prijevoda Platonove *Gozbe* popraćeno je uvodnim tekstom Branka Pavlovića i opsežnim Beleškama na kraju knjige.

- 22) PLATON. *Meneksen, Fileb, Kritija*. Naslov originala: Πλάτων Μενέξενος, Φίληβος, Κρίτιας. Preveli Ksenija Maricki-Gadžanski, Ivan Gađanski, Mirjana Milenković-Krznarić. — Beograd, Beogradski izdavačko-grafički zavod, 1983, 201. str. — Velika filozofska biblioteka. Urednik Dimitrije Tasić.

★ U ovoj knjizi objedinjena su tri Platonova dijaloga, koji je svaki za se praćen uvodnim tekstom, pregledom literature i bilješkama. Ksenija Maricki-Gadžanski napisala je uvod svom prijevodu Meneksena pod naslovom Politeia trophē antrophon (*sic!*), te uvodni tekst O Platonovom dijalogu Fileb uz prijevod tog dijaloga, što su ga zajedno izradili Ksenija Maricki-Gadžanski i Ivan Gađanski. Uvod prijevodu Kritije (što ga je sačinila Mirjana Milenković-Krznarić) napisao je Branko Pavlović pod naslovom Kritija ili pri-povesti o Atlantidi.

- 23) SENEKA. *Letra Lucilit*. Naslov originala: L. Annaeus Seneca: Ad Lucilium morales. Zgodbi Ali Rexa. Parathenie Marteza Lizha. Përktheu Stathi Kostari. — Priština, Rilindja, 1983, 169 str. — Biblioteka filozofi-sociologhi-etikë. Urednik Ali Rexa.

★ Navedeno prema BJ.

102

INDEKS AUTORA

AKUZILAJ 14	BIJANT 14
ALKMEON 12, 14	BOETIJE 11
AMIKLA 14	BOIDA 14
AMINIJA 14	BOLOS 15
ANAKREONT 16	BRO(N)TIN 14
ANAKREONTIKA 16	CICERON 2, 18
ANAKSAGORA 12, 15	DAMON 14
ANAKSARH 15	DEMOKED 14
ANAKSIMANDAR 14	DEMOKRIT 12, 15
ANAKSIMEN 14	DEMOSTEN 13
ANONIM JAMBLIHOV 15	DIOGEN APOLONJANIN 15
ANONIMNI PJESNIK 16	DIOGEN IZ SMIRNE 15
ANTIFONT 12, 15	DIOGEN LAERTIJE 11
ANTISTEN 15	DIOKLO 14
APIJAN 2	DION 15
APOLODOR 15	DIOTIM 15
ARHELAJ 15	EHEKRAT 14
ARHILOH 16	EKFANT 14
ARHIP 14	EMPEDOKLO 12, 14
ARHITA 14	ENOPID 14
ARIJAN 13	EPIHARMO 14
ARION 14	
ARISTOTEL 12, 13, 17	
AUGUST 2	

EPIKUR 11
 EPIMENID 14
 ESHIL 3, 13, 14
 EUFRANOR 14
 EURIPID 4
 EURIT 14

FALEJA 14
 FANTON 14
 FEREKID SIRANIN 14
 FILOLAJ 12, 14
 FINTIJA 14
 FOKOS 14

GAJ 2, 5
 GORGIJA 15

HEKATEJ IZ ABDERE 15
 HERAKLIT 12, 14
 HERODOT 13
 HESIOD 12, 14
 HIKETA 14
 HILON 14
 HIPAS 14
 HIPIJA 15
 HIPODAM 14
 HIPOKRAT 14
 HIPON 14
 HOMER 8, 9, 10, 12, 19
 HORACIJE 16

IBIK 16
 IDEJ 15
 IKO 14
 ION HIJANIN 14

JUSTINIJAN 2

KALIFONT 14
 KATON 2
 KATUL 16
 KERP 14
 KLOBUL 14
 KLEOSTRAT 14
 KLIDEM 15
 KLINIJA 14
 KOLUMELA 2
 KRATIL 15
 KRITIJA 15
 KSENIJAD 15
 KSENOFAN 14
 KSENOFIL 14
 KSENOFONT 13
 KSUT 14

LEUKIP 12, 15
 LIKO(N) 14
 LIKOFRON 15
 LISIJA 13
 LIVIJE 2
 LIZID 14
 LUKRECIJE 2, 11

MAKEDONIJE KONZUL 16
 MARCIJAL 16
 MELEAGAR 16
 MELIS 14
 MENESTOR 14
 METRODOR (S HIJA) 15
 METRODOR (S LAMPSAKA) 15
 MIONID 14
 MUZEJ 14

NAUSIFAN 15
 NESA 15
 NONO 16
 NOSIDA 16

OKEL 14
 OPSIM 14
 ORFEJ 14
 OVIDIJE 16

PARMENID 12, 14
 PARM(EN)ISK 14
 PARON 14
 PAUZANIJA 13
 PAVAO SILENCIJARIJ 16
 PERIJANDAR 14
 PETRON 14
 PETRONIJE 16
 PITAGORA 12, 14
 PITAGOROVCI 14
 PITAK 14
 PLATON 6, 12, 13, 20, 21, 22
 PLOTIN 11
 PLUTARH 7, 13
 POLIKLET 14
 POLIMNEST 14
 PRAKSILA 16
 PRODIK 12, 15
 PROPERCIJE 16
 PROR 14
 PROTAGORA 12, 15

RUFIN 16

SAPFO 16
 SEKST EMPIRIK 11
 SENEKA 2, 11, 23

103

SIMO 14
SOLON 14
SULPICIJA 16

TACIT 2
TALES 12, 14
TEAGEN 14
TEODOR 14
TIBUL 16

TIMEJ 14
TRASIMAH 12, 15
TRAZIJK 14
TUKIDID 13

VARON 2

ZENON 14

INDEKS PREVODILACA

BADALIĆ, Hugo 16
BAZALA, Albert 12

DANILOVIĆ, Jelena 2
DUKAT, Zdeslav 15, 17

ĐURIĆ, Miloš N. 13, 19, 21

GABRIČEVIĆ, Branimir 12
GAĐANSKI, Ivan 22
GANTAR, Kajetan 3
GORTAN, Veljko 11, 12, 15

HOSU, Stjepan 14, 15

KALENIĆ, Antun Slavko 14
KAŠTELAN, Jure 14
KOSTARI, Stathi 23
KOŠAR, Jože 6

MAJNARIĆ, Niko 12
MARDEŠIĆ, Ratimir 14

INDEKS NASLOVA

A) LATINSKI

AD LUCILIIUM EPISTULAE MORALES 23
INSTITUTIONUM COMMENTARI 5
PRO ARCHIA POETA 18

B) GRČKI

Ἄνδρομαχη 4
Βιοι παραλληλοι 7

MARETIĆ, Tomo 12
MARICKI-GAĐANSKI, Ksenija 22
MILENKOVIĆ-KRZNARIĆ, Mirjana 22
MILIČEVIĆ, Nikola 16

NOVAKOVIĆ, Darko 14, 15

PAPAKRISTO, Sotir 4
PAVLOVIĆ, Branko 20
PETRUŠEVSKI, Mihail D. 9

SALOPEK, Damir 14, 15
SIRONIĆ, Milivoj 12, 14
SMERDEL, Ton 16
SOVRĚ, Anton 7, 8, 10
STAHULJAK, Milan 12
STANOJEVIĆ, Obrad 2, 5

ŠKILJAN, Dubravko 14, 18
ŠOP, Nikola 16

VILHAR, Albin 20
VRATOVIĆ, Vladimir 12

Ἰλιας 8, 9, 10
Κριτιας 22
Μενεξενος 22
Νομοι 6
Ὀδυσσεια 10
Περσαι 3
Πολιτεια 20
Προμηθεος δημοιοις 3
Συμποσιων 21
Φιληθος 22

C) ZBIRNIH IZDANJA

FILOZOFIJA OD ARISTOTELA DO RENESANSE 11
GRČKA FILOZOFIJA OD PRVIH POČETAKA DO ARISTOTELA I ODABRANI TEKSTOVI FILOZOFA 12
ISTORIJA STARIH GRKA DO SMRTI ALEKSANDRA MAKEDONSKOG U ODABRANIM IZVORIMA 13

OD ANTIČKE KNJIŽEVNOSTI DO PROSVJETITELJSTVA II 1
PREDSOKRATOVCI I, II 14, 15
TEKSTOVI IZ RIMSKOG PRAVA 2
ZLATNA KNJIGA SVJETSKJE LJUBAVNE POEZIJE 16

B. BIBLIOGRAFIJA KRITIČKE LITERATURE O ANTICI U KNJIGAMA U GODINI 1983.

1981

3. Kritička literatura

- 1) *** *Zbornik stručnih i naučnih radova nastavnika*. – Titovo Užice, Pedagoška akademija „Želimir Željo Đurić“, 1981, 156 str.

Iz sadržaja. – Aleksandar Marić: Platonovo shvatanje pravičnosti.

★ Navedeno prema BJ.

1982

3. Kritička literatura

- 2) *** *Inscriptions de la Mésie Supérieure*. Vol. 6. Scupi et la région de Kumanovo. Sastavila Borka Dragojević-Josifovska. – Beograd, Centre d'études épigraphiques et numismatiques, 1982, 194 str. + 1 list.

★ Predgovor ovom popisu rimskih napisa rimske pokrajine Moesia Superior napisala je Fanula Papazoglu. Navedeno prema BJ.

- 3) ★★★ *Od antičke književnosti do prosvjetiteljstva*. I dio. Sastavili Tvrtko Kule-
nović, Branko Letić, Vojislav Maksimović, Ljubomir Zubović, Mehmed
Huković, Herta Kuna. – Sarajevo, Veselin Masleša, 1982, 231 str. – Bib-
lioteka Ars. Lektira.

★ Zbornik studija iz povijesti književnosti. Navedeno prema BJ.

- 4) ★★★ *Sirmium*. Sv. 4. Recherches archéologiques en Sirmie. Sirmium. Arheo-
loška istraživanja u Sremu. – Beograd, Arheološki institut – Rim, Fran-
cuska škola-New York, Institut za naučna istraživanja Universiteta, 1982,
II+87+28 str.

Iz sadržaja. – John W. Eadie – Petar Petrović: The destruction and reoc-
cupation of Bononia. – Klaus Ganer: Die lateinisehen liturgische Quellen
Illyriens vom 4. bis zum 6. Jahrhundert.

★ Navedeno prema BJ.

106

- 5) MARASOVIĆ, Tomislav. *Der Diocletian-Palast*. Fotografies Zvonimir Bulje-
vić. – Beograd, Nolit, 1982, 145 str.

★ Njemačka verzija monografije o Dioklecijanovoj palači u Splitu. Prijevod
je napisala Margaret Kučer. Izdanje na hrvatskom ili srpskom jeziku objav-
ljeno je iste godine. Usp. *bibliografija 12B*, bilj. 26.

- 6) MIKULČIĆ, Ivan. *Staro Skopje so okolnite tvrđini*. – Skopje, Makedonska
knjiga, 1982, 163 str.

★ Ova bogato ilustrirana monografija u enciklopedijskom formatu donosi
pregled graditeljskog nasljeđa u Skopju i okolici. Građa je razvrstana u 5
cjelina: Uvod, Rana antika vo skopskata kotlina (uglavnom s predrimskim
naseljima), Skupi od I do VII vek, Tvrđini od rimsko i ranovizantisko vre-
me, te Tvrđi gradovi vo sredni vek. Na kraju se knjige nalazi sažetak na nje-
mačkom, spisak ilustracija, kratice i antički izvori, i napokon citirana li-
teratura. Knjiga je ilustrirana sa 79 slika i 33 table.

1983

1. Rječnici, leksikoni, bibliografije

- 7) BARDHI, Franq. *Fjalor latinisht-shqip 1635*. Pergatiti Engjëll Sedaj. – Priš-
tina, Rilindja, 1983, 384 str. – Biblioteka linguistikë. Redaktor Nazmi
Rahmani.

★ Navedeno prema BJ. Iz same se BJ ne vidi je li riječ o reprintu najstari-
jeg albansko-latinskog rječnika objavljenog 1635. ili je riječ o studiji ili
kakvu drugom osvrtu na taj rječnik. S obzirom da mi se činilo da je riječ
o reprintu uvršten je ovaj naslov među rječnike.

- 8) GRUJIĆ, Branko. *Džepni latinsko-srpskohrvatski rečnik*. Sa kratkim pregle-
dom latinske gramatike. – Cetinje, Obod – Beograd-Zagreb, Medicinska
knjiga – Beograd, Narodna knjiga, 1983, 340 str.

★ Ovaj je džepni rječnik doživio više izdanja (mada to nije u ovom izdanju
uopće naznačeno!). Sadržava izabrani latinski vokabular i sažetak latinske
gramatike na kraju knjižice.

- 9) MAJNARIĆ, Niko-GORSKI, Oton. *Grčko-hrvatski ili srpski rječnik*. – Za-
greb, Školska knjiga, 1983, 467 str.

★ Treće izdanje ovog školskog rječnika koji obuhvaća vokabular školske
lektire grčkih pisaca. Prvo je izdanje objavljeno 1960. godine, a drugo
1976.

- 10) ROMAC, Ante. *Rječnik rimskog prava*. – Zagreb, Informator, 1983, XVI+
464 str. – Informatorovi rječnici. Redaktori Jasenka Gašpić i Antun Jurić.

★ Ovo je drugo, dopunjeno izdanje Romčeva djela (prvo je objavljeno
1975). Unijeto je, prema autorovoj napomeni u predgovoru, nekoliko dese-
taka novih članaka, a ostali su članci dopunjeni. Rječnik tako sadržava
oko 1800 članaka (ukupno 2700 natuknica) te dodatke na kraju: kratak
pregled rimskog prava, kronološki pregled rimske pravne povijesti i grafič-
ki prikaz srodničkih odnosa u rimskom pravu. Ovaj posljednji izrađen je
upravo za ovo izdanje, a u ostalim su dodacima izvršene manje izmjene.

107

2. Udžbenici

- 11) DUKAT, Zdeslav. *Gramatika grčkoga jezika*. — Zagreb, Školska knjiga, 1983, 405 str.

★ Dukatova *Gramatika grčkoga jezika* znanstvena je grčka gramatika i obuhvaća grčku fonologiju, morfologiju i sintaksu, dok su u uvodnom dijelu dani najbitniji podaci o Grcima i njihovom jeziku (u okviru indoevropske jezične skupine), te grčkom pismu, izgovoru slova i naglasku. U dodatku na kraju gramatike nalazi se i pregled grčkih prijedloga i pregled čestica. Knjizi je pridodano i hrvatsko ili srpsko kazalo.

- 12) POPOVIĆ, Radmila. *Latinski jezik za III razred usmerenog obrazovanja zdravstvene i veterinarske struke*. — Beograd, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, 1983, 95 str.

★ Treće izdanje ovog naslova. Prvo se izdanje pojavilo 1981. (usp. *bibliografija 10B*, bilj. 9), a drugo 1982. (usp. *bibliografija 12B*, bilj. 11). Navedeno prema BJ.

108

- 13) SEDAJ, Engjell. *Gjuhë latine per klasën III dhe IV të arsimit të mesëm të orientuar*. — Priština, Enti i teksteve dhe i mjeteve mësimore i Krahinës Socialiste Autonome të Kosovës, 1983, 214 str.

★ Drugo izdanje ovog naslova. Prvo se izdanje pojavilo 1981. godine (usp. *bibliografija 12B*, bilj. 1). Navedeno prema BJ.

- 14) TOMLJENović, Juraj — FRIŠČIĆ, Vinko. *Latinski za zdravstvenu struku*. — Zagreb, Školska knjiga, 1983, 140 str. — Usmjereno obrazovanje.

★ Šesto izdanje ovog udžbenika. Prethodno se izdanje pojavilo 1982. godine (usp. *bibliografija 12B*, bilj. 16).

3. Kritička literatura

- 15) ★★★ *Arheološka baština Istre*. Izložba. Urednik kataloga Vesna Jurkić-Girardi. Uvodna riječ Vesna Jurkić. — Pula, Arheološki muzej Istre, 1983, 24 str.

★ Katalog izložbe održane od 10. do 31. listopada 1983. u Muzejskom prostoru na Jezuitskom trgu u Zagrebu. Tekstove su u ovom katalogu, osim Vesne Jurkić, napisali Kristina Mihovilić, Robert Matijašić, Pina Juroš Monfardin, Branko Marušić i Ljubica Širec. Fotografije su izradili Alojz Orel i Virgilio Giuricin.

- 16) ★★★ *Arheološko blago Srbije*. — Beograd, Narodni mzej, 1983, 163 str.

★ Katalog izložbe najznačajnijih arheoloških nalaza na tlu Srbije priređene povodom stote godišnjice djelovanja Srpskog arheološkog društva. Poslije kraćeg uvoda direktora muzeja Jevte Jevtovića, nalazi se studija Milutina Garašanina o arheološkim nalazima u Srbiji. Najbrojniju skupinu nalaza čine antički nalazi o kojima je tekst napisao Milivoje Veličković (s pripadnim katalogom od 55 jedinica). Sve su kataloške jedinice fotografirane, a tekst je kataloga paralelno preveden na engleski.

- 17) ★★★ *Dioklecijanova palača*. Fotografija Zvonimir Buljević. Uvod Željko Rapanić. — Split, Zavod za zaštitu spomenika kulture, 1983, 40 str.

★ Navedeno prema BJ. Riječ je, vjerojatno, o kraćem vodiču po Dioklecijanovoj palači.

- 18) ★★★ *Diocletian's palace*. Photographs Zvonimir Buljević. Text Željko Rapanić. — Split, Zavod za zaštitu spomenika kulture, 1983, 40 str.

★ Engleski prijevod prethodne knjižice izradila je Maja Cambi.

- 19) ★★★ *Der Diocletian-Palast*. Fotografie Zvonimir Buljević. Text Željko Rapanić. — Split, Zavod za zaštitu spomenika kulture, 1983, 40 str.

★ Njemački prijevod gore navedenog vodiča po Dioklecijanovoj palači izradio je Zdenko Vinski.

- 20) ★★★ *Gamzigrad*. Kasnoantički carski dvorac. — Beograd, Srpska akademija nauka i umetnosti-Zaječar, Narodni muzej, 1983, 203 str. — Galerija SANU, knj. 45. Odgovorni urednik Stojan Čelić.

★ Katalog izložbe održane u Galeriji SANU u Beogradu povodom izuzetnog otkrića rimskog carskog dvorca cara Galerija, drevne Romulijane. Središnji tekst ovog kataloga napisao je Dragoslav Srejšević (Uvod, Gamzigrad u praistoriji, Rimsko poljsko imanje, Carski dvorac). Đorđe Janković je napisao tekst U suton antike, Vidojko Jović Kamen u gamzigradskim građevinama, a Anka Lalović Epigrafski spomenici i Novci. Svaki je tekst, kao element izložbe, popraćen i odgovarajućim katalogom izloženih predmeta. Brojne fotografije izradili su Vladimir Popović i Vukašin Savić.

- 21) ★★★ *Issa*. Otok Vis u helenističko doba: [stalna] izložba Arheološkog muzeja

109

u Splitu. Autor teksta Branko Kirigin. Fotografije Živko Bačić. — Split, Arheološki muzej, 1983, 27 str.

★ Katalog stalne izložbe, otvorene 4. srpnja 1983. u Visu, obuhvaća izloženi materijal (oko 400 primjeraka smještenih u 13 vitrina, deset kamenih spomenika, te fotografije na 11 panoa). Na kraju se nalazi sažetak na engleskom jeziku i bibliografija.

- 22) ★★★ *Naisus – Sirmijum*. Obrada metala./Naissus – Sirmium. Metal processing. — Niš, Narodni muzej, 1983, 42+29 str.

★ Katalog izložbe. Uvodni tekst, Naisus, i pripadni katalog metalnih predmeta izrađenih i nađenih u antičkom Nišu napisao je Slobodan Drča (48 jedinica), tekst Sirmijum i pripadni katalog (85 jedinica) Petar Milošević, te katalog novca sirmijske kovnice (15 jedinica) Pavle Popović. Uz katalog priložene su i 63 fotografije izloženih predmeta.

- 23) ★★★ *Nakit skozi arheološka obdobja*. — Ptuj, Pokrajinski muzej Ptuj, 1983, 74 str.

★ Katalog obuhvaća 246 jedinice izloženih primjeraka nakita iz fundusa muzeja. Dvije trećine izložaka potječe iz rimskog doba. Uvod katalogu čine tekstovi Blagoja Jevremova (Ob 90–letni Ptujeskega pokrajinskega muzeja; Nakit v rimskom obdobju) i M. Tomanič–Jevremov (tekstovi o nakitu u prethistoriji i srednjem vijeku). Katalog je popraćen sa 70 fotografija i 27 crteža izloženih predmeta.

- 24) ★★★ *Nesactium – Vizače [1898–1983. muzejska zbirka Nezakcij]*. Izložba – mostra. Urednik kataloga Vesna Jurkić. — Pula, Arheološki muzej Istre, 1983, 15 str. — Katalog – Catalogo Arheološkog muzeja Istre, sv. 12.

★ Navedeno prema BJ.

- 25) ★★★ *Pazinština od prapovijesti do srednjeg vijeka*. Stalna izložba Etnografski muzej Pazin. Urednik kataloga Vesna Jurkić Girardi. — Pula, Arheološki muzej Istre, 1983, 8 str. — Katalog Arheološkog muzeja Istre – Pula, sv. 15.

★ Navedeno prema BJ. Tekstove su u katalogu napisali Vesna Jurkić–Girardi, Andre Mohorovičić, Kristina Mihovilić i Pina Juroš Monfardin.

- 26) BOJOVIĆ, Dragoljub. *Rimske fibule Singidunuma*. — Beograd, Muzej grada Beograda, 1983, 181+LVI str. — Serija – zbirke, legati, katalog XII. Urednik Želimir Novaković.

★ Ova knjiga donosi pregled zbirke fibula iz Muzeja grada Beograda koje su pronađene u drevnom Singidunu i u njemu pripadnim krajevima. U kraćem predgovoru autor je izložio metodologiju istraživanja, a zatim ukratko povijest nastanka zbirke i njezin opis. Poseban odjeljak studije posvećen je nazivlju, konstrukciji te tehnologiji izrade fibula, a slijedi odjeljak o tipologiji i kronologiji fibula iz zbirke. Središnje mjesto u knjizi zauzima katalog zbirke (469 komada). Na kraju su njemački sažetak i literatura. Knjiga je popraćena i fotografijama fibula i crtežima.

- 27) BURKOWSKY, Zdenko. *Siscia u današnjem Sisku*. — Sisak, Muzej, 1983, 6 str.

★ Letak–vodič po istoimenoj izložbi koja prezentira bogatstvo rimskih nalaza u drevnoj Sisciji u odnosu prema današnjem gradu Sisku.

- 28) GORENC, Marcel. *Tragovi rimskog carstva u Zelinskom Prigorju*. — Zelina, Zavičajni muzej–Zagreb, Arheološki muzej, 1983, 6 str.

★ Letak–vodič po istomenoj izložbi. Posebno su istaknuta dva lokaliteta: selo Komin, vjerojatno nekadašnja rimska poštanska postaja Pyrri, i lokalitet Brod, kao zanimljiva arheološka nalazišta iz rimskog doba.

- 29) JELOČNIK, Aleksander–KOS, Petar–ŠAŠEL–KOS, Marjeta. *Zakladna najdba Čentur–C*. Folisi Maksencija in tetrahije. — Ljubljana, Narodni muzej, 1983, 93+XVIII str. — Situla. Razprave Narodnega muzeja v Ljubljani, sv. 23. Odgovorni urednik Peter Petru.

★ Monografija obuhvaća nalaze iz Čentura (kod Kopra) i podijeljena je u dva dijela. U prvom se dijelu nalazi opis nalazišta i nalaza, analiza materijala (antičkog novca), te pregled kovnica i provenijencije numizmatičkog materijala. U drugom se dijelu nalazi katalog nađenog novca (557 jedinica). Na kraju se nalazi 18 tabela na kojima je prezentirano 216 primjeraka novca (snimljenih obostrano). Tekst je uporedo preveden na engleski. Engleski je prijevod izradio Richard Reece.

- 30) KALAN, Valentin. *Tukidides*. Logos zgodovine in razredni boj. — Ljubljana, Univerzum – Oddelek za sociologijo Filozofske fakultete – Semiotična sekcija Slovenskega sociološkega društva, 1983, 135 str. — Zbirka Analekta.

★ Navedeno prema BJ. Na kraju se knjige nalazi i opsežna literatura (str. 125-130).

- 31) MARASOVIĆ, Tomislav. *Diocletian's palace*. Photographs Zvonimir Buljević. — Beograd, Nolit, 1983, 145 str.

★ Engleska verzija monografije o Dioklecijanovoj palači u Splitu. Prijevod je izradila Sonia Wild-Bičanić.

- 32) MARASOVIĆ, Tomislav. *Le Palais de Diocletian*. Photographies Zvonimir Buljević. — Beograd, Nolit, 1983, 145 str.

★ Francuska verzija monografije o Dioklecijanovoj palači u Splitu. Tekst je prevela Madeleine Epron Denegri.

- 33) RADOVČIĆ, Vesna. *Pravna problematika i razvitak instituta darovanja*. — Čakovec, Zrinski, 1983, XVI+151 str. — Znanstvene monografije. Urednici Smiljko Sokol, Nada Cesar.

112

★ Veći dio ove monografije posvećen je analizi pravnog instituta darivanja onako kako je on uveden u rimsko pravo i prati razvoj tog instituta preko različitih faza rimske jurisprudencije. U završnim poglavljima obrađene su kasnije transformacije ovog pravnog instituta. Monografija donosi i vrlo bogatu literaturu, te prijevod važnijih pravnih izvora, kratice i sažetak na francuskom.

- 34) STOJČEVIĆ, Dragomir. *Rimsko privatno pravo*. — Beograd, Savremena administracija, 1983, XII+319 str.

★ Trinaesto izdanje ovog udžbenika. Prethodno, dvanaesto izdanje objavljeno je 1981. godine (usp. *bibliografija 10B*, bilj. 35).

AUTORSKI INDEKS

BARDHI, Franq 7
BOJOVIĆ, Dragoljub 26
BURKOWKY, Zdenko 27

DRAGOJEVIĆ-JOSIFOVSKA, Borka 2
DRČA, Slobodan 22
DUKAT, Zdeslav 11

EADIE, John W. 4

FRIŠČIĆ, Vinko 14

GANER, Klaus 4
GARAŠANIN, Milutin 16
GORENC, Marcel 28
GORSKI, Oton 9
GRUJIĆ, Branko 8

JANKOVIĆ, Đorđe 20
JELOČNIK, Aleksander 29
JEVREMOV, Blagoje 23
JOVIĆ, Vidojko 20
JURKIĆ-GIRARDI, Vesna 15, 24, 25
JUROŠ-MONFARDIN, Pina 15, 25

KALAN, Valentin 30
KIRIGIN, Branko 21
KOS, Petar 29

LALOVIĆ, Anka 20

MAJNARIĆ, Niko 9
MARASOVIĆ, Tomislav 5, 31, 32
MARIĆ, Aleksandar 1
MARUŠIĆ, Branko 15
MATIJAŠIĆ, Robert 15
MIHOVILIĆ, Kristina 15, 25
MIKULČIĆ, Ivan 6
MILOŠEVIĆ, Petar 22
MOHOROVIČIĆ, Andre 25

PETROVIĆ, Petar 4
POPOVIĆ, Pavle 22
POPOVIĆ, Radmila 12

RADOVČIĆ, Vesna 33
RAPANIĆ, Željko 17, 18, 19
ROMAC, Ante 10

SEDAJ, Engjëll 13
SREJOVIĆ, Đorđe 20
STOJČEVIĆ, Dragomir 34

ŠAŠEL-KOS, Marjeta 29
ŠIREC, Ljubica 15

TOMLJANOVIĆ, Juraj 14

VELIČKOVIĆ, Milivoje 16

113

PREDMETNI INDEKS

ARHEOLOGIJA 2, 4, 6, 15, 16, 20, 21, 22,
23, 24, 25, 26, 27, 28, 29
GRČKI JEZIK 9, 11
KNJIŽEVNOST 3
LATINSKI JEZIK 7, 8, 12, 13, 14

POVIJEST 30
PRAVO 10, 33, 34
UMJETNOST 5, 17, 18, 19, 31, 32
FILOZOFIJA 1